

METSO handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna

METSO säkrar mångfalden

Frivillighet är utgångspunkten

METSO har gett skogen en ny betydelse. Med METSO-handlingsplanen kan ägaren få betalt för att skydda och vårda skogsnaturen. Handlingsplanen erbjuder alternativ bland vilka skogsägaren kan välja det som passar honom eller henne bäst. METSO innebär möjligheter som det lönar sig att ta en närmare titt på.

Vem fattar beslut om METSO-objekten?

- Närings-, trafik- och miljöcentralen fattar beslut om permanent och tidsbegränsat skydd enligt naturvårdslagen.
- Skogscentralen fattar beslut om miljöstöd och naturvård enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk.

METSO-handlingsplanens främsta mål är att säkra mångfalden i den finländska skogsnaturen. Genom att skydda eller sköta värdefulla skogar skyddas också de sällsynta arter eller de arter på tillbakagång som lever där. METSO ger möjlighet att främja användningen av naturen för rekreation och företagsverksamhet och samtidigt sköta landskapsvården.

BILDER: Jorma Knuutinen, Mikko Kuusinen, Markku Aikioniemi, Markku Meriluoto

Det finns tio livsmiljöer som lämpar sig för METSO:

- Lundar
- Moskogar med ett stort inslag av död ved
- Skogar kring småvatten
- Trädbevuxna torvmarker
- Lövsumpskogar och svämskogar
- Solexponerade åsar
- Skogar på landhöjningskusten
- Trädbevuxna vårdbiotoper
- Skogar på kalkberg
- Skogbevuxna berg i dagen, stup och blockfält

Avsikten med METSO-handlingsplanen är att trygga framför allt skogar i naturtillstånd. Egenskaper som vittnar om naturtillstånd är till exempel död ved och dess beskaffenhet, stora och gamla lövträd eller förkolnad ved. Också ett objekt med anspråkslösare naturvärden kan

vara värdefullt om det kompletterar ett närliggande skyddsområde. Det finns noggranna urvalskriterier för vilka naturobjekt som tas med i METSO-handlingsplanen. Dessa presenteras mera detaljerat i en särskild handbok.

METSO erbjuder alternativ

METSO-handlingsplanen ger skogsägaren alternativen **permanent skydd, tidsbegränsat skydd och vård av skogsnaturen**. Utifrån områdets naturvärden och skogsägarens mål resonerar man sig tillsammans med skogsägaren fram till vilket alternativ som är lämpligast.

Permanent skydd

När ett skogsområde skyddas permanent kan det inte användas för skogsbruk, men till exempel allemansrätten begränsas inte av skyddet. Det finns tre alternativ för permanent skydd av skog:

- Inrättande av ett privat skyddsområde lämpar sig för skogsägare som vill behålla området i sin ägo och kunna påverka naturvärden i området. Markägaren och miljömyndigheten avtalar om ersättningen och fridlysningsbestämmelserna för området varefter man fattar ett beslut om att fridlysa området.
- Försäljning av området till staten är ett alternativ för dem som

helt och hållet vill avstå från det skyddade området. Man kan sälja en hel skogsfastighet eller ett separat outbrutet område. Forststyrelsen ansvarar för statens skogsinnehav och kan vidta skötselåtgärder som förbättrar naturvärdena på skyddsområdet.

- Byte av området mot statens mark är ett alternativ som passar skogsägare som vill skydda objektet men samtidigt fortsätta bedriva skogsbruk. Tillgången till bytesmark varierar i olika delar av landet.

Tidsbegränsat skydd

Ett avtal om miljöstöd enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk ingås för tio år i sänder. Typiska miljöstödsobjekt är exempelvis värdefulla livsmiljöer som skyddas genom skogslagen och som med stödets hjälp kan tryggas i större helheter än vad lagen förpliktar. Också andra av METSO-handlingsplanens livsmiljöer med betydelsefulla naturvärden kan inrättas till miljöstödsområden.

Längden på en tidsbegränsad skyddsperiod som bygger på naturvårdslagen fastställs enligt objektets naturvärden och markägarens önskemål. Perioden kan som längst omspänna 20 år. Inrättandet av ett tidsbegränsat naturskyddsområde lämpar sig för objekt vars naturvärden ändras relativt snabbt.

Vård av skogsnaturen

Naturvård kan innebära att man upprätthåller eller utökar naturvärdena eller påskyndar skogens återgång till naturtillstånd. Naturvårdsarbetena planeras tillsammans med skogsägaren och värden medför inte några kostnader för ägaren. Man kan till exempel utveckla naturvärdena i följande objekt:

- Lundar i behov av vård (t.ex. lundar med ädla lövträd eller lövträdsdominerade lundar)
- Småvatten med ändrad vattenhushållning (källor och bäckar)
- Utdikade kärr, lundkärr och andra frodiga trädbevuxna torvmarker
- Solexponerade åsar
- Trädbevuxna vårdbiotoper

METSO är en bra inkomstkälla

Ersättning för frivilligt skydd enligt METSO-handlingsplanen betalas till skogsägare som vid sidan av det traditionella skogsbruket vill påverka mångfalden i Finlands skogsnatur. Skogsskyddet kan ge skogsägaren den bästa ekonomiska avkastningen - det är värt att utreda denna möjlighet. Ersättningarna för olika skyddsalternativ slås fast på följande sätt:

Ersättningar för permanent skydd

- Inrättande av ett privat skyddsområde: skogsägaren får ersättning för de ekonomiska förluster som följer av fridlysningen. Tillsammans med markägaren kommer man överens om ersättningen som för det mesta utgår från värdet av områdets trädbestånd. Ersättningen är skattefri.

- Försäljning av området till staten: som försäljningspris används områdets gängse värde som i regel räknas ut enligt värdet för skogsbruksändamål. Försäljningsinkomsten är skattefri för privatpersoner.
- Byte till statens mark: ett byte är möjligt om det finns lämpligt belägen bytesmark till ett passande värde.

Intresserad av METSO?

METSO är skogsägarens val till förmån för Finlands skogsnatur. Om du är intresserad av METSO-handlingsplanen och vill veta om du har lämpliga objekt i din skog, ska du kontakta en fackman inom skogs- eller miljöbranschen.

Information om METSO:

www.metsonpolku.fi/sv

- Skogscentralen
www.skogscentralen.fi
- Närings-, trafik- och miljöcentralen
www.ely-centralen.fi
- Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
www.tapio.fi
- Finlands miljöcentral SYKE
www.syke.fi/sv
- Skogsvårdsföreningarna www.mhy.fi
- Skogsägarförbunden
www.liitto.mhy.fi
- Forststyrelsen
www.metsa.fi
- Skogsserviceföretagarna
- Skogsbolagen
- Naturskyddsorganisationerna

BILDER: Markku Meriluoto, Markus Sirkka, Jorma Knuutinen

Ersättningar för tidsbegränsat skydd och naturvård

- Miljöstöd för skogsbruk: kalkylen bygger på mängden virke som omedelbart kan avverkas på objektet. När ersättningarna räknas ut, använder man årligen varierande medelrotpriser. Ersättningen är skattepliktig inkomst för stödmottagaren.
- Tidsbegränsad fridlysning enligt naturvårdslagen: markägaren får kompensation för bortfallet

av den ekonomiska nytta han eller hon orsakas under fridlysningen. Bortfallet uppskattas alltid från fall till fall. Ersättningen är skattefri.

- Naturvårdsprojekt i fråga om naturvårdsprojekt enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk täcker stödet alla kostnader för att planera och genomföra naturvården. Skogsägaren får i sin tur ett skött eller restaurerat naturobjekt.

Broschyren i PDF-format: www.metsonpolku.fi/sv

Pärbild: Boknätfjäril, Mauri Mahlamäki/Vastavalo.fi, Ombrytning: Niina Silvasti, miljöministeriet, Tryckeri: Unigrafia, Helsingfors 2013

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Miljöministeriet
Kaserngatan 25
PB 35, 00023 STATSRÅDET
Tfn 020 610 100 (växel)

www.ym.fi/sv

Jord- och skogsbruksministeriet
Regeringsgatan 3 A
PB 30, 00023 STATSRÅDET
Tfn (09) 16001 (växel)

www.mmm.fi/sv